

FIȘA DISCIPLINEI (Masterat)

1. Date despre program

Instituția de învățământ superior	Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava
Facultatea	de Litere și Științe ale Comunicării
Departamentul	de limba și literatura română și științele comunicării
Domeniul de studii	Limbă și literatură
Ciclul de studii	Masterat
Programul de studii/calificarea	Limbă și comunicare (masterat în Filologie)

2. Date despre disciplină

Denumirea disciplinei	EVOLUȚIA NORMELOR ÎN LIMBA ROMÂNĂ				
Cod disciplină	DSI.02.06				
Titularul activităților de curs	prof. univ. dr. Niculina Iacob				
Titularul activităților de seminar	prof. univ. dr. Niculina Iacob				
Anul de studiu	I	Semestrul	2	Tipul de evaluare	E
Regimul disciplinei	Categorია formativă a disciplinei DSI – Discipline de sinteză; DAP – Discipline de aprofundare				DSI
	Categorია de opționalitate a disciplinei: DI – impusă, DA - opțională (la alegere), DL - facultativă (liber aleasă)				DI

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

I a) Număr de ore pe săptămână	2	Curs	1	Seminar	1	Laborator		Proiect	
I b) Totalul de ore din planul de învățământ	28	Curs	14	Seminar	14	Laborator		Proiect	

II. Distribuția fondului de timp pe semestru:	ore
II a) Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe	40
II b) Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren	40
II c) Pregătire seminare/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri	40
II d) Tutoriat	-
III. Examinări	4
IV. Alte activități:	23

Total ore studiu individual II (a+b+c+d)	120
Total ore pe semestru (I+II+III+IV)	175
Numărul de credite	7

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

Curriculum	<ul style="list-style-type: none"> Discipline studiate anterior: Introducere în lingvistică; Limba română contemporană (Fonetică, fonologie; Lexicologie; Morfologie; Sintaxă); Istoria limbii române; Istoria limbii române literare; Dialectologie
Competențe	<ul style="list-style-type: none"> Stăpânirea principalelor noțiuni de lingvistică și a celor de fonologie, lexicologie, morfologie și sintaxă; cunoștințe de istoria limbii române și de dialectologie

5. Condiții (acolo unde este cazul)

Desfășurare a cursului	• sală de curs dotată cu tablă; acces la bibliografie
Desfășurare aplicații	Seminar • sală de curs dotată cu tablă; acces la bibliografie
	Laborator •
	Proiect •

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	CG1: își menține la zi cunoștințele profesionale; CG6: gestionează dezvoltarea profesională și personală; CG7: dă dovadă de expertiză disciplinară; CG9: utilizează dicționare;
-------------------------	--

	CG10: monitorizează progresele realizate în domeniul de specialitate.
	CS2: acceptă critici și orientări.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

Obiectivul general al disciplinei	Cursul valorifică bibliografia existentă în domenii precum: fonetică și fonologie, ortografie, lexicologie, morfologie, sintaxă, istoria limbii și istoria limbii literare, bazându-se, în egală măsură, pe cercetarea proprie întreprinsă asupra textelor românești din diferite perioade ale evoluției limbii române, și își propune să-i motiveze pe masteranzi pentru însușirea și valorificarea conceptelor de bază din domeniu în scopul formării deprinderii de a analiza normele limbii literare din diferite etape de evoluție și de a respecta normele actuale ale limbii române literare.
Obiective specifice	<p>La terminarea cursului, masteranzii vor fi capabili:</p> <ul style="list-style-type: none"> • O1: să definească și să întrebuințeze corect termenii cu care operează și să utilizeze adecvat conceptele teoretice în studiul faptelor de limbă și în cercetarea comunicării; • O2: să prezinte sintetic și analitic perspectivele teoretice de investigare a discursului indiferent de tipul acestuia; • O3: să integreze fenomenele lingvistice în dinamica socială actuală a interacțiunii comunicative; • O4: să analizeze textele din diferite etape de evoluție a limbii române literare și să recunoască elementele de continuitate, dar și pe cele de discontinuitate de la o etapă de evoluție la alta; • O5: să studieze fenomenele discursive din perspectivă interdisciplinară și contrastivă.

8. Conținuturi

Curs	Nr. ore	Metode de predare	Observații
1. Raportul dintre normă, tendință, inovație, abatere. Normă unică sau normă în variație liberă admisă? (O1)	2	expunerea; conversația;	- modul de organizare a activității de predare: frontal; - resurse materiale folosite în activitatea de predare: suport de curs; bibliografie.
2. Sisteme grafice și sisteme ortografice folosite în scrierea limbii române (O2, O6)	2	demonstrația didactică;	
3. Continuitate și discontinuitate în încadrarea substantivelor la declinare și în exprimarea categoriilor gramaticale de gen și număr (O3, O6)	2	problematizarea; învățarea prin descoperire;	
4. Analitic și sintetic în exprimarea sensurilor cazuale ale substantivului: 4.1. exprimarea sensurilor cazuale în secolele al XVI-lea – al XIX-lea; 4.2. exprimarea sensurilor cazuale în limba actuală (O2, O3, O4)	2	sistematizarea; prelegerea interactivă.	
5. Conservare și inovare în clasa adjectivului, a pronumelui și a numeralului (O3, O4)	2		
6. Continuitate și discontinuitate în organizarea verbelor în clase flexionare. Reorganizarea conjugărilor. Situația actuală (O3, O4, O5)	2		
7. Analitic și sintetic în exprimarea sensurilor modale și temporale: 7.1. exprimarea sensurilor modale și temporale în secolele al XVI-lea – al XIX-lea; 7.2. exprimarea sensurilor modale și temporale în limba actuală (O3, O4, O5, O6)	2		
Bibliografie			
1. CHINDRIȘ, Ioan, IACOB, Niculina, 2007, <i>Petru Pavel Aron</i> , Editura Astra, Blaj (Ioan Chindriș, <i>Testamentul lui Petru Pavel Aron</i> , p. 5-159 și Niculina Iacob, <i>Limba și stilul Vulgatei de la Blaj</i> , p. 160-476).			
2. CIOMPEC, Georgeta, 1985, <i>Morfosintaxa adverbului românesc. Sincronie și diacronie</i> , București.			
3. DIACONESCU, Paula, 1970, <i>Structură și evoluție în morfologia substantivului românesc</i> , București.			
4. <i>Dicționarul ortografic, ortoepic și morfologic al limbii române</i> , 1982, București.			
5. <i>Dicționarul ortografic, ortoepic și morfologic al limbii române</i> , 2005, ediția a II-a revăzută și adăugită, București.			
6. FRÂNCU, Constantin, 2009, <i>Gramatica limbii române (1521-1780)</i> , Iași, Casa Editorială Demiurg.			
7. GHETIE, Ion, 1982, <i>Baza dialectală a românei literare</i> , București.			
8. GHETIE, Ion (coordonator), 1997, <i>Istoria limbii române literare</i> . Vol. I, <i>Epoca veche</i> , București.			

9. *Gramatica limbii române*, 1963, I-II, EA, București.
10. *Gramatica limbii române*, vol. I, *Cuvântul*; vol. II, *Enunțul*, 2005, EA, București.
11. GUȚU ROMALO, Valeria, 1968, *Morfologie structurală a limbii române*, București.
12. IACOB, N., 2001, *Limbajul biblic românesc (1640–1800)*, vol. I-II, Editura Universității Suceava (Vol. I: *Aspecte ale evoluției limbii române literare până la 1840*; vol. al II-lea: *Biblia de la Blaj – text de referință în tradiția biblică românească*).
13. IACOB, N., 2002-2006, *Morfologia limbii române*, partea I, partea a II-a, Suceava.
14. IORDAN, I., 1943, *Limba română actuală. O gramatică a „greșelilor”*, Iași.
15. Iordan, Iorgu; GUȚU ROMALO, Valeria; NICULESCU, 1967, Alexandru, *Structura morfologică a limbii române contemporane*, București.
16. *Istoria limbii române*, 1965-1969, vol. I-II, București.
17. IVĂNESCU, G., 1980, *Istoria limbii române*, Iași.
18. LĂZĂRESCU, Rodica, 2007, *Dicționar de capcane ale limbii române*, Editura Corint, București.
19. MOLDOVEANU, Gh.; IACOB, N., 2006, *Principii de scriere românească*, Iași.
20. TIKTIN, H., 1895, *Gramatica română pentru învățământul secundar. Teorie și practică. Partea I. Etimologia*, ediția a II-a, prelucrată, București.
21. VINTILĂ-RĂDULESCU, Ioana, 2009, *Dicționar normativ al limbii române ortografic, ortoepic, morfologic și practic*, București, Editura Corint.

Aplicații (Seminar/laborator/proiect)	Nr. ore	Metode de predare	Observații
<p>1. Prezentarea unor texte din diferite etape ale scrisului românesc cu litere chirilice:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Scrisoarea lui Neacșu din Câmpulung (1521); - pagini din textele rotacizante; - pagini din tipăriturile lui Coresi; - pagini din Ms. 45 și Ms 4389; - pagini din B1688; - pagini din Vulgata de la Blaj (1760–1761); - pagini din B1795; - pagini din B1819; - pagini din B1854–1856; - pagini din B1856–1858; <p>Scrierea românească cu litere latine:</p> <ul style="list-style-type: none"> - cu ortografie maghiară (<i>Cartea de cântece</i>); - cu ortografie polonă (<i>Tatăl nostru</i>); - cu ortografie etimologică (pagini din <i>Biblia lui Timotei Cipariu</i>, 1870); <p>Etape parcurse în trecerea de la alfabetul chirilic la cel latin;</p> <ul style="list-style-type: none"> - scrierea românească cu alfabet de tranziție. <i>Curierul de ambe sexe</i> și alfabetul de tranziție. (O4, O5) 	2	<p>conversația;</p> <p>demonstrația didactică;</p> <p>problematizarea;</p> <p>învățarea prin descoperire;</p> <p>metoda exercițiului;</p> <p>sistematizarea;</p> <p>brainstormingul.</p>	<p>moduri de organizare a activităților de seminar: frontal, individual, pe grupe;</p> <p>resurse materiale folosite în activitățile de seminar: texte din diferite etape ale scrisului românesc cu litere chirilice, cu litere latine și cu ortografie etimologică; texte din diferite etape ale evoluției limbii române literare; fișe de lucru.</p>
2. Principiile ortografiei române actuale. Raportul dintre ortografie și morfologie (O4, O5)	2		
3. Structura morfologică (morfematică) a cuvintelor (O1, O2)	2		
4. Exprimarea categoriilor gramaticale de gen și număr ale substantivului în diferite etape din evoluția limbii române. Analiză pe text (O3, O4)	2		
5. Analitic și sintetic în exprimarea sensurilor cazuale ale substantivului. Analiză pe texte din diferite etape ale evoluției limbii române literare (O3, O4)	2		
6. Analitic și sintetic în exprimarea sensurilor modale și temporale. Analiză pe texte din diferite etape ale evoluției limbii române literare (O3, O4)	2		
7. Prepozițiile și conjuncțiile în vechea română literară. Abateri și restricții ale întrebuințării unor prepoziții și conjuncții în limba actuală. Analiză pe texte din diferite etape ale evoluției limbii române literare (O4, O5)	2		
Bibliografie			
<ol style="list-style-type: none"> 1. DIACONESCU, Paula, 1970, <i>Structură și evoluție în morfologia substantivului românesc</i>, București. 2. FRÂNCU, Constantin, 2009, <i>Gramatica limbii române (1521-1780)</i>, Iași, Casa Editorială Demiurg. 3. GHETIE, Ion, 1982, <i>Baza dialectală a românei literare</i>, București. 4. GHETIE, Ion (coordonator), 1997, <i>Istoria limbii române literare</i>. Vol. I, <i>Epoca veche</i>, București. 			

5. MOLDOVEANU, Gh.; IACOB, N., 2006, *Principii de scriere românească*, Iași.
6. VINTILĂ-RĂDULESCU, Ioana, 2009, *Dicționar normativ al limbii române ortografic, ortoepic, morfologic și practic*, București, Editura Corint.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Conținuturile disciplinei sunt similare cu cele ale disciplinelor echivalente din programelor de studii ale universităților din țările europene. Ele corespund competențelor specificate din planurile de învățământ ale FLSC (și, implicit, din RNCIS). Însușirea acestor conținuturi este fundamentală pentru formarea specialiștilor în domeniul restrâns al limbii române sau în domeniul extins al lingvisticii și filologiei, indiferent care ar fi domeniul de activitate pe care și l-ar alege. Nu în ultimul rând, studierea acestei discipline îi asigură studentului baza pentru exprimarea corectă în limba maternă, dar și pentru studierea altor limbi moderne.

10. Evaluare

10.1. Standard minim de performanță evaluare la curs

10.2. Standard minim de performanță evaluare la activitatea aplicativă

Tip activitate	Criterii de evaluare	Metode de evaluare	Pondere din nota finală
Curs	<ul style="list-style-type: none"> Atitudinea pozitivă față de studiul/ analiza/ cercetarea unor chestiuni legate de temele abordate la curs/seminar; Participarea la examenul oral; Criterii generale de evaluare (corectitudinea cunoștințelor, coerența în argumentare); Criterii specifice disciplinei (utilizarea corectă a terminologiei de specialitate, analizarea fenomenul lingvistic) Demonstrarea capacității de documentare, prin utilizarea onestă a bibliografiei. 	Evaluare pe parcurs: Analizarea activității la curs. Evaluare sumativă: Analizarea răspunsurilor/ interacțiunii la examenul oral.	50%
Seminar	<ul style="list-style-type: none"> Atitudinea pozitivă față de studiul/ analiza/ cercetarea unor chestiuni legate de temele abordate la seminar; Participare activă la activitățile de seminar și demonstrarea capacității de documentare, prin prin utilizarea onestă a bibliografiei; Criterii specifice disciplinei (utilizarea corectă a terminologiei de specialitate, analizarea fenomenul lingvistic); Realizarea și prezentarea a două teme din planul seminarului. 	Evaluare pe parcurs: Realizarea și prezentarea a două teme din planul seminarului; Participare activă la seminar.	50%
Laborator			
Proiect			

Standard minim de performanță

Standarde minime pentru nota 5:

- însușirea principalelor noțiuni, idei, teorii;
- cunoașterea problemelor de bază din domeniu;
- parcurgerea a două lucrări din bibliografie.

Standarde minime pentru nota 10:

- abilități, cunoștințe certe și profund argumentate;
- exemple analizate, comentate;
- mod personal de abordare și interpretare;
- parcurgerea a patru lucrări din bibliografie.

Data completării	Semnătura titularului de curs	Semnătura titularului de seminar
20 septembrie 2024		

Data avizării	Semnătura responsabilului de program
---------------	--------------------------------------

Programa analitică / Fișa disciplinei

Data avizării în departament	Semnătura directorului de departament
Data aprobării în Consiliul academic	Semnătura decanului